

Бонецький Д.О., асистент м. Львів, НУ «Львівська політехніка»

Шпитко І.З., студентка м. Львів, НУ «Львівська політехніка»

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ ТА ЇХ ЛІМІТУВАННЯ

В умовах активного розвитку фінансового ринку України та високого рівня доларизації вимог та зобов'язань вітчизняних банків постає питання щодо встановлення ефективної системи лімітування валютних ризиків, вибір методики прогнозування ринкових показників, яка відповідатиме довгостроковим цілям банку, що робить дане дослідження актуальним.

Зважаючи на значні коливання валютних курсів значної ролі набуває удосконалення методів оцінки валютного ризику банку на основі VaR-методології, яка здійснюється за допомогою коваріаційного методу. Такий метод базується на апараті портфельної теорії та припущенні про нормальний закон розподілу доходностей фінансових інструментів. Одним із недоліків такого методу є використання рівномірної волатильності, оскільки, майбутня динаміка валютних курсів в основному визначається недавніми тенденціями, тому краще використовувати експоненціально зважену волатильність, яка активніше реагує на шоківі зміни доходності [3, с.404-408].

Для формулювання оптимального портфелю цінних паперів використовують модель Квазі-Шарп, яка базується на середньоквадратичному відхиленні, як методі оцінювання ризику. Її доцільно використовувати при розгляді відносно невеликої кількості цінних паперів та для підтримки оптимальної структури вже наявного портфеля. Недоліком такої методології є те, що визначається окремий сегмент фондового ринку, не враховуючи глобальні тенденції [4, с.51-52].

Операції банків на валютному ринку здійснюються шляхом

управління активами та пасивами в використанні різних валюті несуть за собою значні ризики та можливість недоотримання прибутку. З 22.06.2011 р. Правління НБУ встановило для уповноважених банків такі ліміти відкритої валютної позиції: ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) – не більше 5%; ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку (Л13-2) – не більше 10% [2].

Для тих уповноважених банків, які сплатили статутний капітал у вільно конвертованій валюті (унаслідок чого виникає збільшення загальної довгої відкритої валютної позиції банку у вільно конвертованій валюті), надається можливість розміщувати кошти на окремому депозитарному рахунку в Національному банку України в тій частині, яка порушує встановлений норматив, внаслідок чого такі кошти вилучаються з підрахунку розміру відкритої валютної позиції банку [5, с. 157].

Отже, виходячи з вищезазначеного велике значення має створення ефективної системи визначення валютного ризику банків, що дасть можливість здійснювати оцінку ефективності проведення валютних операцій з урахуванням ризику, розподіляти фінансові операції за портфелями та ін.. В умовах динамічного розвитку фінансового ринку та непередбачуваних змін нашої економіки застосовується методика VaR-оцінки та модель Квазі-Шарп. Обидві методики є не зовсім досконалими та потребують модифікації, що вказує на перспективу подальшого дослідження напрямку усунення похибок таких методик.

Література 1. Закон України « Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. № 679 – XIV// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua 2. Постанова «Про встановлення лімітів відкритої валютної позиції банку» з 22.06.2011 р. № 205/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua 3. Білань Н.С. Оцінка ризику валютного портфеля банку за допомогою VaR – методології Н.С. Білань// Формування ринкової економіки. – 2010. - №23. – с.401-412. 4. Бодня А.В., Бердни М.Г. Моделювання оптимальних портфелів цінних паперів з використанням неокласичної теорії ризику/А.В.Бодня, М.Г.Бердни// Прикладна математика.– 2012. – с.51-52. 5. Чан Ву Кіонг. Роль валютної позиції банку в оцінці його валютного ризику/ Чан Ву Кіонг// Управління розвитком.– 2013.- №19.– с. 155-157.